

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike. — Inzerati do 30 petik a Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, od 100 do 300 vrst a Din 3.—, večji inzerati petik vrsta Din 4.—. Popost po dogovoru. Inzeratni davek posebej. — »Slovenski Narod« velja mesečno v Jugoslaviji Din 12, za inozemstvo Din 25.—. Rokopisi se ne vračajo.

Uredništvo in upravnništvo

Ljubljana, Knaflcova ul. 5

Telefon št. 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

PODRUŽNICE:

MARIBOR, Grajski trg 8. — CELJE, Kocenova ulica 2. — Tel. 190.
NOVOMESTO, Ljubljanska cesta, tel. št. 26. JESENICE, Ob kolodvoru 101. — —
Račun pri pošt. ček. zavodu v Ljubljani št. 10351

PRVI KORAK K EVROPSKI UNIJI

V teku tedna bo dostavljena Briandova spomenica o evropski uniji vsem evropskim vladam, ki morajo odgovoriti do konca julija — Meseca septembra bo vseevropska konferenca

Pariz, 14. maja. Vsi listi z največjim zanimanjem razpravljajo o spomenici, ki jo namerava razposlati zunanji minister Briand vsem evropskim državam glede na svoj načrt za osnovevanje unije evropskih držav. Po najnovejših vestih spomenica ne bo objavljena, preden ne bo dostavljena vsem evropskim vladam. To se bo zgodilo po diplomatski poti še tekom tega tedna, tako, da bo točna vsebina Briandovih predlogov znana šele v soboto ali v nedeljo. Istočasno bo Briand dostavil svojo spomenico tudi ameriškim Zedinjenim državam v informacijo. Vlade evropskih držav bodo naprošene, da odgovore na spomenico najkasneje do konca julija. Na podlagi teh odgovorov bo Briand nato sestavil splošno poročilo, ki bo služilo kot osnova za sklicanje vseevropske konference, da razpravlja o tem problemu. Ta konferenca bi se vršila takoj po septembarskem zasedanju Društva narodov v Ženevi.

Spomenica, ki ji je priključena obširna vprašalna pola, vsebuje mnogo vprašanj, o katerih bo potrebna obširna razprava. Briand sam se je v svoji spomenici, kakor zatrjujejo v poučenih krogih, skrbno izognil vsem političnim problemom in se je omejil zgolj na gospodarska vprašanja. Osvojil je tudi Stresemannovo idejo po evropski valuti, ki pa jo predlaga v obliki mednarodne valute. Za prvi začetek naj bi se poglabile že obstoječe mednarodne ustanove, kakor železniška unija, poštna unija in slično. Postopoma naj bi se omilile carine v medsebojnem prometu, dočim bi se na zunaj uvedle primerne zaščitne carine, tako, da bi se v okviru evropske unije gospodarstvo kar najbolj svobodno razvijalo, na zunan pa bi uživalo kar največjo zaščito.

Ženevske konference

Konvencija o suženjstvu — Jugoslavija pristane na obvezno arbitražo pri haškem sodišču — Izjave nemškega zunanjega ministra

Ženeva, 14. maja. AA. Na včerajšnji seji Sveta Društva narodov je g. Henderson kot poročevalec predlagal, da se dostavi plenarnemu Društvu narodov odgovor perzijske in sudanske vlade na vprašanje o suženjstvu. Svet je sprejel ta predlog in nato izdal generalkomunikat, da vsem vladam takoj pošlje vse zakone v poedinah državah, ki so bili sprejeti proti suženjstvu. Zastopnik Perzije je obvestil o ukrepih, ki so bili uklenjeni proti trgovini z ženskami, kakor tudi proti lokalom za širjenje nemorale, ter v zvezi s tem obrnil pozornost egipčanske vlade na njen interes, ki ga ima za ratifikacijo konvencije iz leta 1921. o trgovini z ženskami. Predsednik Sveta Društva narodov jugoslovanski minister dr. Marinković je podal poročilo o delu komisije za zaščito dece. Svet je v celoti sprejel to poročilo in priporočal, da se zaščiti mednarodna pogodba o alimentaciji dece ter o priznanju očetovstva in materinstva, kakor tudi, da se pri mednarodnem sodišču na podlagi konvencije uredi sojenje v teh vprašanjih.

Na predlog italijanskega ministra zunanjih zadev Grandija je bilo sklenjeno, da se sprejme konvencija proti prepovedi počinov. Vladam bo dostavljen načrt besedila, ki ga bo izdelala posebna komisija Društva narodov o teh vprašanjih. Nato je minister zunanjih zadev Grandi podal poročilo komisije, ki je bilo naročeno, da po vsebi ratifikacije raznih mednarodnih konvencij in njihovih notifikacij pri Društvu narodov in da se poveča število mednarodnih konvencij. Svet je sklenil izročiti to vprašanje plenurnu.

Jugoslovanski minister zunanjih zadev dr. Marinković je izjavil v imenu jugoslovanske vlade, da bo Jugoslavija še v teku tega zasedanja pristopila k fakultativni klavzuli o obvezni arbitraži pri haškem sodišču. Gosp. Zaleski je v imenu poljske vlade izjavil, da Poljska pristopi k konvenciji o mednarodnem sodišču v Haagu, h kateri so nedavno pristopile ameriške Zedinjene države.

Ženeva, 14. maja. Nemški zunanji minister dr. Curtius je izjavil dopisniku »Journal de Geneve« med drugim tudi sledeče: »Nemčija je stremila od svojega vstopa v Društvo narodov, da kar najbolj globoko misel Društva narodov in izpolni njegovo delo. Pokojni zunanji minister dr. Stresemann je posvetil v ta namen velik del svojih najboljših moči. V isti smeri bom nadaljeval delo tudi jaz. Smatram kot neobhodno potrebno, da se vprašanje razorožitve prične temeljiteje razpravljati kakor doslej. Z obžalovanjem moram ugotoviti, da je bilo preloženje zasedanja pripravljene razorožitvene komisije na november. Stališče nemške vlade v vprašanju razorožitve je dovolj jasno. To stališče odobrava nemško ljudstvo enodušno. Dogaaja se čisto, da skušajo pokazati nemške predloge o razorožitvi kot oviro na poti k splošni razorožitvi. To pa so samo brezizgledne intrige, ki ne bodo uspale.

Ženeva, 14. maja. AA. Angleški minister za zunanje zadeve Henderson je po svojem razgovoru z italijanskim ministrom za zunanje zadeve Grandijem in Briandom izjavil novinarjem, da veruje v končni uspeh pogajanj. Storiť hoče vse, da se zboljša razmerje med Italijo in Francijo.

Preosnova belgarske vlade

Sofija, 14. maja. Ministrski predsednik Ljapčev se je pričel z vodilnimi osebnostmi vladnih strank pogajati o rekonstrukciji vlade, ne da bi podal mišne ostavke. Kakor se trdi, gre v glavnem za zopetni vpoklic Cankova v vlado. Včeraj sta imela Cankov in Ljapčev daljši razgovor, ki mu pripisujejo v političnih krogih veliko važnost za nadaljnji potek pogajanj o rekonstrukciji vlade.

Nova afeta s ponarejenimi slikami

Pariz, 14. maja. V Nizzi so odkrili novo afero s ponarejenimi slikami. Neke baronica Landauer je skušala prodati nekemu ameriškemu polkovniku ponarejeno sliko za pol milijon frankov. Direktor hanoverškega muzeja je spoznal sliko za pristojo, slučajno navzoči francoski strokovnjak pa jo je označil za falzifikat in tudi dokazal, da je original v nekem angleškem muzeju. Baronica so nato aretirali in jo razkrinkali kot agentko neke falzifikatorske družbe, ki se je že dolgo bavila s tem nečestnim poslom. Po ugotovitvah policijskih oblasti je tudi ta družba na ta način ogoljufala razne ljubitelje slik za več milijonov.

Tunel pod Rokavskim prelivom

London, 14. maja. AA. Na vprašanja je ministrski predsednik Macdonald izjavil v spodnji zbornici, da se je obnovilo proučevanje vojaške strani gradnje predora pod Rokavskim prelivom, kakor hitro je prišlo poročilo gospodarskega odbora. Načrt v gospodarskem poročilu vsebuje mnogo podrobnosti, ki jih še ni bilo, ko je razpravljalo o tej zadevi odbor za imperijalno obrambo. Potrebno je bilo, da se je proučila vsa zadeva znova na temelju najnovejšega tehničnega razvoja, da se zadosti novim vojaškim in finančnim problemom. Macdonald je končno izjavil, da bo vlada znova proučila to vprašanje, kakor hitro bo na razpolago poročilo za imperijalno obrambo, nakar bo razložila svojo politiko v tem vprašanju parlamentu.

Občni zbor zveze čl. industrijalcev
Praga, 14. maja. Danes se bo vršil občni zbor Zveze industrijalcev. Ker je, kakor znano, umrl dosedanjí predsednik, bo ob tej priliki izvoljen za novega predsednika dr. Preis, glavni ravnatelj živinostenske banke.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Amsterdam 22.795. — Berlin 13.5100 — 13.5400 (13.5250). — Bruseli 7.9069. — Budimpešta 9.8959. — Curih 1094.4 — 1097.4 (1095.9). — Dunaj 7.9739 — 8.0030 (7.9880). — London 275.36. — Newyork 56.565. — Pariz 221.15 — 223.15 (222.15). — Praga 167.44 — 168.24 (167.84). — Trst 297.05.
INOZEMSKA BORZE.
Zurich, Beograd 9.1250. — Pariz 20.2750. — London 25.1255. — Newyork 517.05. — Bruseli 72.15. — Milan 27.1050. — Madrid 63.20. — Amsterdam 207.9250. — Berlin 123.38. — Dunaj 72.89. — Sofija 3.74. — Praga 15.3150. — Varšava 57.85. — Budimpešta 90.30. — Atene 6.70. — Carigrad 2.45. — Bukarešta 3.07.

Pred splošno stavko poštneih uslužbencev v Franciji

Ako vlada ne ugoti zahtevam poštneih uslužbencev, bodo proglasili splošno stavko — Pridružili se jim bodo tudi železničarji

Pariz, 14. maja. V Parizu in v vsej Franciji grozi stavka poštneih, telefonskih in brzojavnih uslužbencev. Že dolgo se vrše pogajanja za povišanje plač. Ker pa vlada dosledno odklanja zahteve, ki so jih postavile strokovne organizacije poštneih in telefonskih uslužbencev, se pripravljajo na najodločnejšo borbo. Snoči je bilo veliko zborovanje delegatov iz vse države. Na tem zborovanju je bilo sklenjeno,

da se bodo v borbi za zboljšanje svojega položaja poslužili vseh sredstev in če bo treba, bodo proglasili tudi generalno stavko. Vrše se tudi razgovori, da bi se jim v tem primeru iz solidarnosti pridružili železničarji. Od vladne strani naglašajo, da bo vlada pravočasno poskrbela za to, da promet tudi v primeru kake stavke ne bo trpel.

Akcija Gandijevega sina

Ostri ukrepi angleških oblasti — Kako se godi Gandiju v zaporu

Jalapur, 14. maja. Gandhijev sin or. anizira velikopotezno akcijo za nadaljni odpor proti angleškim oblastem. Jutri namerava napasti solno skladišče v Dharasu. Že včeraj so se začeli zbirati dobrovoljci, ki so oboroženi z vsem potrebnim za rušenje ovir, pa tudi za borbo z angleškim vojaštvom. Angleške oblasti so zaradi nevarnosti nadaljnjih izgrediv in nemirov izdale na prebivalstvo proglas, v katerem opozarjajo na to, da se bodo nosilci za vzdrževanje reda in miru najodločnejših ukrepov ter da ima vojaštvo nalogo rabiti orožje tudi v slučaju najmanjše nepokorščine. Da onemogočijo zbiranje dobrovoljcev, so oblasti izdale strogo prepoved zbiranja v javnih lokalih in na prostem. Več kakor štiri osebe ne smejo biti skupaj. Od 7. zvečer do 6. zjutraj

morajo biti hišna vrata zaklenjena, na ulicah pa smejo biti ponoči samo oni, ki imajo za to posebno dovoljenje. Nošenje orožja in palic je prepovedano pod smrtno kaznijo. Vsi predsedniki in tajniki krajevnih odborov za organizacijo upora proti angleškim oblastem so bili aretirani.

London, 14. maja. V pismenem odgovoru na vprašanje v parlamentu, je izjavil minister za Indijo Wetgewood Ben o aretaciji Gandhija:

Gandhi biva sedaj v istih prostorih kakor v času aretacije l. 1922. V sobi je vsa potrebna oprema in električna razsvetljava. Razen tega ima Gandhi na razpolago veliko stekleno verando in majhen vrt. Gandhi lahko počne v zaporu, kar mu prija. Razen tega dobiva običajno prehrano in denar za male izdatke.

Obremenjevalne izpovedi Vilka Begića

Bivši avstroogrski podpolkovnik Begić obremenjuje ostale obtožence, da bi zmanjšal lastno krivdo — Le o dr. Mačku pravi, da je nedolžen

Beograd, 14. maja. Pred državnim sodiščem je bil danes zaslišan predzadni obtoženec, bivši avstroogrski podpolkovnik Vilko Begić, ki je obtožen, da je nagovarjal mladino, naj se združi v tajni teroristični organizaciji, da je to organizacijo osnoval in da ji je dobavljal finančna sredstva ter ji dajal smernice, kako naj postopa. Dočim so se ostali obtoženci skrbno izogibali vsemu, kar bi druge obremenjevalo, skuša Begić zmanjšati svojo krivdo s tem, da se izgovarja na druge. Zlasti obremenjuje Hadžijo, Prpiča in Bernardića. Tekom današnjega zaslišanja je izjavil, da priznava vse svoje izpovedi, ki jih je podal pred preiskovalnim sodnikom, oporeka pa vse izjave, podane pri zaslišanju na policiji. Obširno slika svoje življenje, češ da je bilo vseh skozi tragično in pravi, da ga je najbolj pretresel trenutek, ko je bil konfrontiran z dr. Mačkom. Zelo mu je žal, da je tega nedolžnega človeka spravil v to afero.

Iz obupa nad tem je tudi poskušal izvršiti samomor, kar pa so drugi preprečili. O dr. Mačku pravi, da ni ničesar kriv. Vse kar je o tem poprej izpovedal, je bilo več ali manj izmišljeno. V zelo laskavih besedah govori o Beogradu in beograjski Glavnjaši ter ne more dovolj prehaliti znanega narednika Sretena iz Glavnjaše. Glede na to, da je v svojih izpovedbah zlasti obremenil Jelašića, Hadžijo in Prpiča, je bil na današnji razpravi z vsemi tremi konfrontiran. Pri soočenju je vztrajal pri tem, da je dal Hadžiju preko Prpiča enkrat 5000 enkrat pa 4000 Din. Trdi tudi, da je Jelašić dobro vedel, za kaj gre in da je Jelašić duševni oče cele zarote. Hadžija, Prpič in Jelašić te njegove izjave odločno oporekajo ter mu očita, da govori nerazumno. Zasliševanje Begića se bo jutri še nadaljevalo, tako da bo prišel dr. Maček kot zadnji obtoženec na vrsto šele proti koncu jutrišnje razprave ali pa najbrže šele v petek.

Iz sodne službe

Beograd, 14. maja. Za stalne sodne pravniške so potrjeni Vladimir Kraus in Jerneic Stante pri okrožnem sodišču v Celju ter Bogomir Roš pri okrožnem sodišču v Brežicah.

JNS na delu

Beograd, 14. maja. Jugoslovanski nogometni savez je sprejel na znanje poročilo svojega internacionalnega tajnika dr. Mihajla Andrijevića, ki se je te dni pogajal s pooblaščenimi delegati italijanske nogometne zveze v Budimpešti o vzpostavitvi normalnih sportnih odnosov med Jugoslavijo in Italijo. Pogajanja so popolnoma uspela. JNS bo poslal italijanski nogometni zvezi ponovno pismo, ki ji je bilo poslano že pred štirimi leti in v katerem se nekdanji JNS opravičuje zaradi neprijetnih dogodkov na igrišču med tekmo Torino-Gradjanski v Zagrebu. Na to pismo bo italijanska nogometna zveza odgovorila JNS, da so obnovljeni normalni odnosi. Na znanje je bilo vzeto tudi drugo poročilo dr. Andrijevića o njegovem pogajanju in dogovoru z zastopnikom Urugvaj, poslanikom Buerom v Bruxellesu, po katerem bo Urugvaj finančni udeležbo jugoslovanskih nogometašev na tekmi za svetovno prvenstvo v Montevideu. JNS je potrdil nadalje sklep skupščine banatskega podsaveza v Vršcu, da se določa Veliki Bečke-

rek za sedež Banatskega nogometnega podsaveza. Na znanje je bilo vzeto poročilo bolgarske nogometne federacije, naj bi se vršila meddržavna nogometna tekma Bolgarska-Jugoslavija v Sofiji dne 15. junija in ne 8. junija, kakor je predlagal prvotno JNS. Meddržavna tekma s CSR se bo vršila 29. junija na igrišču Concordije v Zagrebu. Končno veljavno bo določil JNS propozicije za odigranje tekem za državno prvenstvo na prihodnji seji.

Iz policijske kronike

Mariji Jordan je nekdo ukradel na Galjevi iz nezaklenjene barake desko, vredno 10 Din. Osumila je črkega delavca, kateremu se pa tatvina ne more dokazati. Tudi včerajšnji dan ni potekel brez tatvine v stavbno barako. Neznani vlomilec je vlomil v barako za Stadionom in odnesel na skod. do podjetnika inž. Tornage merilo in lihele, vredno okoli 1000 Din, na škodo delavca Andreja Eržena pa nekaj obleke, vredne 100 Din.

Policija je aretirala nekega moškega zaradi suma tatvine. Logar Franc je naznačil tatvino kolesa, vrednega 1200 Din. Dve gostilničarki sta bili naznanjeni zaradi prekoračenja polic. ure, zaradi kršenja cestno-policijskega reda je pa bilo ovađenih kar 10 voznikov.

Madžari in vzhodne reparacije

Ostra kritika pariškega dogovora v madžarskem parlamentu

Budimpešta, 14. maja. V poslanski zbornici je poslanec Karl Rassay ostra kritiziral pariško pogodbo o ureditvi vzhodnih reparacij. Njegova izjava je dosegla višek ostrosti z izjavo, da so mogle v Parizu in Haagu vse premagane države doseči zmanjšanje svojih bremen, dočim jih je Madžarska sama povišala. Rassay je izjavil nadalje, da je po njegovem zakrivila to rešitev združenje optantskega in reparacijskega vprašanja. V zvezi s tem je še naglašal, kako dobro je uspela Avstrija, ki je znala napraviti v svetu vtis revne države, dočim se Madžarska vedno šopiri z dobrim proračunom. Končno je Rassay izjavil, da se v sedanjih razmerah ne upa več odkloniti pogodbe, vendar pa dela vlado odgovorno za ustvaritev tega položaja.

Budimpešta, 14. maja. AA. Stranka krščanskih socialistov je sklenila, da bo v parlamentu glasovala za ratifikacijo Youngovega načrta, vendar pa bo zakoneki načrt kritizirala zelo ostra. Njen poslanec Turri je v svojem govoru zelo ostra napadal politiko Male Antante, češ, da se igra z idejo arbitraže in suverenosti malih narodov.

zarska vedno šopiri z dobrim proračunom. Končno je Rassay izjavil, da se v sedanjih razmerah ne upa več odkloniti pogodbe, vendar pa dela vlado odgovorno za ustvaritev tega položaja.

Budimpešta, 14. maja. AA. Stranka krščanskih socialistov je sklenila, da bo v parlamentu glasovala za ratifikacijo Youngovega načrta, vendar pa bo zakoneki načrt kritizirala zelo ostra. Njen poslanec Turri je v svojem govoru zelo ostra napadal politiko Male Antante, češ, da se igra z idejo arbitraže in suverenosti malih narodov.

Madžarski trgovinski minister operiran

Budimpešta, 14. maja. Trgovinski minister Bud, ki se je v ponedeljek vrnil z Dunaja, kjer se je z dr. Schobrom pogajal o zaključitvi trgovinske pogodbe, je težko obolel. Včeraj je bil operiran na slepiču. Operacija je uspela in bolnik se počuti dobro.

Nova francoska podmornica

Pariz, 14. maja. V Le Havru je bila danes spuščena v morje nova francoska podmornica »Diana«.

Arheološke najdbe v Mezopotamiji
London, 14. maja. AA. Združeni ekspedicijski, britskega muzeja in muzeja univerze v Pensilvaniji sta izkopali svetišče, ki ga je zgradil Nebukadnezar pred 2500 leti.

Raziskovanje naših jam

K III. kongresu slovanskih geografov in etnografov — 20 letnica Društva za raziskovanje jam

Ljubljana, 14. maja.

Slovenska zemlja je svetu znana kot klasična dežela kraškega fenomena že od davnaj. Ne imenuje se tako le Knebel, temveč tudi številnim drugim speleologom in morfolonom je nudila visoko šolo za njihova raziskovanja. Znanstvena literatura si je prisvojila celo vrsto slovenskih izrazov in oznak za kraške pojave kot mednarodne termine, dasi so ti pojavi več ali manj razviti tudi drugod. Sloves našega Krasa kot prve speleološke zemlje na svetu je še vedno neomajen in prav v najnovejšem času ga je zopet potrdila italijanska knjiga o 2000 jamah na naši zemlji onstran meje. (L. V. Bertarelli ed E. Boegen, Duemila grotte.)

Prav v podzemskih jamah pride kraški fenomen do svojega najverjetnejšega, včasih naravnost ogromnega izraza. Starejši avtorji so o njih poročali z le težko prikrito grozo in so polni praznovanja. Človeku 17. stoletja je n. pr. Postojnska jama sedež pošastnih prikazni in tudi še prva polovica 19. stoletja pri opisu jam ne more najti dovolj fantastičnih izrazov za »dijamante, katere je izbrusila vže sama narava«. Tudi pretrjavajo starejši pisatelji glede prehodnosti in prostornosti kraških jam, sicer se ne bi bil leta 1849. pojavil v časopisih resen načrt nekoga dunajskega profesorja, ki je predlagal, naj se zgradi železnica od Ljubljane do Trsta vsaj deloma pod zemljo, pri čemer bi se mogli uporabiti rovi podzemskih jam, Postojnske, Črne, Skočjanskih itd.

Sele z drugo polovico 19. stoletja je prišla klasična doba raziskovanja naših jam; imena A. Scmidla, F. Hochstetterja, F. Krausa, W. Puticka, J. Cvijića, E. A. Martella, W. Kneblja so za vedno zvezana z njo. Večinoma so raziskovalci bili tuji; vodili so jih pa seveda izključno le slovenski domačini, ki so dobro poznali dohode do jam in zlasti hidrografijo dotične okolice. Slovenci smo se za znanstveno delo v podzemskem svetu odločili šele pozno. Kakor ob drugih prikladih, se je izkazalo tudi tu, da posamezniki ne more doseči ničesar in tako je prišlo v maju leta 1910. do ustanovitve »Društva za raziskovanje jam v Ljubljani«. Tajnik in duša temu društvu je bil prof. J. Čerk, ki si je kot znanstveno izobražen morfolož — bil je Penckov učenec — zastavil s svojimi »Drenovci« lepo nalogo, da preiskusi Grundovo teorijo o talni vodi v Krasu na naših jamah in da določi hidrografsko razmerje med Krko in Ljubljano. Njegova prerana, tragična smrt je naglo prekinila vse te načrte. Poleg dobre poljske, pozneje dolenske skupine društev, ki ji je načeloval — njeno vodstvo je prevzel za njim učitelj P. Kunavar — je uspešno delovala tudi čečevska, ki je posvetila posebno pažnjo kočevskim jamam krog Kočevja. V vrstniški okolici se je kot droben raziskovalec udeleževal zlasti učitelj J. Michler, Čerkovo delo pa je v gotovem smislu nadaljevala hidrografična skupina pod vodstvom inž. K. Picka. Skušala je z barvanjem in raznimi merjenji razčleniti porečja Ljubljanske, Krke in Kolpe.

Vsa ta mnogobrojna dela, ki so se izvajala kljub predvsemnemu času s prav ničimi gnotnim sredstvi, je vojna popolnoma

prekinila. Šele leta 1925. je društvo zopet oživelo in je doseglo v zvezi z ljubljansko univerzo, zlasti pa z vodilno delavnostjo svojega tajnika, docenta dr. Kenka, ki mu pomagata poleg drugih kot biolog in preiskovalec kemijskih in bakterioloških svojstev kraških voda docent dr. Šeliškar, kot tehnični organizator ekspedicij pa učitelj Michler, že v prvem poslovnem letu neoporečne uspehe. Dočim so se vršila preiskavanja v prejšnjih desetletjih večinoma le enega znanstvenega stališča (morfološkega), hidrografskega, biološkega se sedaj prvič pri nas obrača pozornost v enaki meri vsem speleološkim problemom. Speleološki delovni načrt pri tujih avtorjih, ki so, kakor avstrijski Nemci, vodilni v praktični in teoretični speleologiji, so nudili tudi nam podlago za »program za raziskovanje jam«. Sestavili so ga odborovi člani Kenk, Žurga in Bohinec. sledeč pri tem v splošnem geografski metodi. Načrt se je izkazal pri raziskavanjih raznih jam v Sloveniji in se je po njem vršilo tudi raziskovanje kumpoljske in podpeške jame, karor napravi jutri zjutraj skupina udeležencev III. slovanskega kongresa geografov in etnografov izlet z avtomobili.

Kumpoljska jama je »locus classicus«. Takisto zanimiva je tudi podpeška jama s stoječo vodo, v kateri žive človeške ribice in raki, katerih bližnji sorodniki žive v morju. V podpeški jami je urejen podzemski laboratorij v katerem so se vršila sistematična raziskavanja. O njihovih rezultatih, ki so baje velepomembni, bo govoril docent dr. Kenk v Zagrebu 15. t. m., kjer se kongres, ki se vrši v obliki potovanja, zaključuje.

Zborovanje sekcij

Jutri od 10. do 12. bodo zborovale na uri-verti naslednje štiri sekcije, vsaka v posebni dvorani.

II. sekcija za geomorfologijo in geologijo. Na sporedu so 4 predavanja. Med drugimi bo predaval dr. Joža Rus o geomorfoloških omejitvah cerkniškega polja.

V. sekcija za antropogeografijo in ekonomsko geografijo. Na sporedu je osem predavanj.

VII. sekcija za etnografijo, demografijo, sociologijo in antropologijo. 7 predavanj.

VIII. sekcija za regionalno geografijo in metodiko geografije. 7 predavanj.

Vsa predavanja bodo dostopna tudi občinstvu.

Geografski vestnik

III. kongresu slovanskih geografov in etnografov je posvetilo Geografsko društvo v Ljubljani »Geografski vestnik« št. 1-4. Vestnik prinaša poleg manjših domeskov in obzornika naslednje zanimive studije: dr. Anton Melik: Bohinjski ledenik, dr. Ivan Rakovec: K razvoju osamelecev in hidrografskega omrežja nad Savo in Kamniško Bistrico, dr. Oskar Reya: Letni tok padavin na Slovenskem, Gabriel Tomažič: Donos k spoznavanju razprostranjenosti raslin na Slovenskem, Franjo Baš: Protestanti v Prekmurju, dr. Anton Melik: Razvoj Ljubljane, dr. Fran Zwitter: Razvoj ljubljanskega teritorija, Svetozar Ilčič: Prvotna kmetijska naselja v območju velike Ljubljane, dr. Milko Kos: Stari trg in sorodna krajevna imena.

Bevkov „Kajn“ v Kranju

Kljub nedostatkom v dramski zgradbi je igra še vedno privlačna po svoji tragični in zgodovinski resnični vsebini. To ji bo ohranilo veljavo vsaj na podeželskih odrih gotovo še tedaj, ko bomo imeli iz sorodne snovi umetniško že kaj boljše. Tragični dogodek kaže kapljico krvi iz strašnega življenja našega naroda preko meje. Zaradi tega so postavili igro na oder tudi kranjski igralci. Osvetili so hoteli svobodnim spomin na neosvobodjene brate.

O igranju je važno omeniti tole: Kranju se je predstavila čisto nova igralska družina skoro samih novincev in je čisto no zmagala svojo res težko nalogo; težko predvsem, ker nima igra nič »hvalnih vlog, ker zahteva zares celih ljudi, igralcev, ki pomagajo tudi avtorju. Nastopili so temperamentno, doživljali so tako resnično, da so pozabili na zunanjo tehniko podajanja. Dialogi so se križali v tako resničnem razburjenju, da občinstvo marsičesa ni razumelo radi preglasnega nastopa. Navadno je temu vzrok prethiti govorjenje, to pot je bilo izjemoma ravno nasprotno.

Z novo družino se nam je predstavil prvkrat kot režiser Metod Mayr-Teddy. Ne bi mogel reči, da je to prvi njegov režiserski nastop, marveč je le prvi njegov čisto samostojni režiserski nastop. Pošrtvovno nastopa na kranjskem odru že delj kot eno desetletje. Vsak njegov nastop je pokazal igralčevu ljubezen do odra tako kakor pri malokom drugem. Med dobrimi kranjskimi igralci je naš Teddy edini, ki ni metal volje režiserju pod noge zato, ker so bile »majhne«. Da bi ne bilo zamere, moram pripomniti, da tudi drugi igralci tega niso nikdar rekli, ampak so se izgovarjali na zdravnike, srčne napake, službo, zaposlenost drugod itd. Metod pa je igral, študiral, nastopal, se posvetoval in pomagal režiserju. Tako je posekal zdaj vse tiste, ki se jim je zdelo zamalo ukvarjati se z začeti. Uspel je s svojimi igralci in ti z njim. Zerpel v naslovni vlogi, Golob in Golobova, Martinuzzi, Pavličeva in »Jože« so kot nositelji vodilnih vlog izpeljali dejanje do razpleta v živahnem tempu. Le v 3. dejanju je scenerija opočala, zlasti

v požaru, ki je neverjetno izginjal in se spet pojavljal, motil Kajna in staro mato, da nista mogla bliskovito odigrati obupnega konca v zaklenjeni goreči hiši. V celoti pa lep uspeh, zlasti v scenah s skupinami.

Oder je dobil močan naraščaj, o katerem upamo, da bo prihodnjo sezono odpravil letargijo. Lepi oder bi bil vreden večjega spoštovanja v prvi vrsti pri igralcih. Minulo nedeljo se tudi občinstvo ni izkazalo, kakor bi bilo prav. Nekaj ga opravičujejo prireditelje gasilcev v Stražišču, lutkovnega gledališča v sokolski dvorani, materinskega dne, nekaj malega tudi žaja po izprehodih, za katere je treba izrabiti vsako minuto solca v letošnjem neznanem dežju; in končno, na deželi je o veliki noči konec gledališke sezone. Kljub temu upamo v sredo 14. maja na prav lep obisk.

Težave našega kmeta

S kmetov nam pišejo: V Sloveniji se po večini preživlja kmet z živinorejo in lesom. Ti dve dobroti, ako gre po sreči, mu dajeja živinorejsko moč gospodarstva in obstanka. Sicer je živinoreja zelo nerazveseljiv vir dohodkov, kajti le par hlevskih nesreč, pa sledi dolgotrajno nazadovanje, namesto napredka v gospodarstvu. Veliko se si do sedaj pomagali kmetje s tem, da so gojili les in istega le v nujni sili prodajali. Tako so se tisočeri kmetje rešili dolgov, iz katerih izvira kmetijska propast. Pred vojno so imeli kmetje rastoti les za neke vrste in obliko rezervnega fonda. Po vojni so se kmetje pridneje poprijeli sekanja lesa, to pa zato, ker v dolgeve neopazeno ležejo. Mirno lahko rečemo, da je nam ostala komaj trstina onaga lesa, ki smo ga imeli pred vojno. Baš letos ima lesna trgovina velik preseledek, po lesu ni povpraševanja, zato je tudi cena nizka. Zadolženi kmetje ponujajo in prodajajo les naravnost v izgubo, da se vsaj deloma odkrižajo dolgov.

Od polskih pridelkov se pri nas zelo malo proda. S pšenico in koruzo mi Slovenci Banatu ne moremo konkurirati. Seno se lahko doma porabi, krompir je bil sedaj ob semenki sezoni, ko je vedno najdražji, kg po 50 para. Ali naj ima kmet teh 50 para za gnojenje, seme, obdelovanje ali davek? Propast našega kmeta ni daleč. Le še ona

Danes ob 4, 6 in 10 zvečer

Vesela dunajska filmska opereta

Dvoje src v 3/4 taktu

Vsa Ljubljana joje, se smeje in govori le o tem najboljšem slovenskem filmu!

Zasigurate si takoj vstopnice za

Elitni kino Matica

Telefon 2124

tretjina lesa ga za silo drži po konci. Zali- bože, da ima ravno les to nesrečno napako, da tako počasi raste, v 40 do 50 letih doraste smrekov gozd toliko, da se ga lahko vsaj nekaj odproda. Naš kmet je nujno potreben pomoči, ali kaj hočemo, — vedno so kakor nove dajatve in nove takske, ki najbolj zadenejo naš kmeta, Res je bil lani nekoliko zni-

žan zemljiški davek, na drugi strani je bila pa povišana obrtnikom pridobnina. S tem kmetu ni bilo pomagano, kajti on rabi skozi vso leto obrtnika, ki si bo gotovo ob vsaki priliki znal prišteti povizek davka. Revnega kmata-gospodarja vse čaka, le daj in daj, a kje bo on vzel, na to nihče ne misli.

In še enkrat učiteljske

Pisec članka v rubriki »Besedo imajo naši čitatelji«, pod naslovom »Matura na učiteljski«, je nekaj napisal, pa mislim, da bi bilo dobro, da nekaj pripomnim.

Torej, pravilnika k novemu zakonu o učiteljskih se ni. Nekateri gg. profesorji na moškem učiteljskem v Ljubljani so v trdni veri, da letos ne bo mature. Torej v Beogradu bo, a v Ljubljani je ne bo. Ena država, enotna razlaga zakonov!!

Članek piše: »S petimi leti učiteljske bi dobili znatno bolj pripravljeno učitelstvo in prav je tudi, da pridejo med narod starejši in zrelejši vzgojitelji, kakor so bili dosedanja abiturienti...« Dvomim, da bi dobili s petimi leti učiteljske znatno bolj pripravljeno učitelstvo. Saj se učna snov v bistvu nič ne poveča. Med narod pa pridejo učitelji zadosti stari.

1. Ko konča študije, je star okoli 20 let, 2. devet mesecev odpade na vojaščino, — tu »odfrit« celo leto in 3. eno do eno in pol leta čaka na službo; skupaj je odletelo dve leti in pol. Pri vojašini se pa človek tudi toliko »pomnoži«, da je sposoben, da gre med narod, ko je star 22 do 23 let.

Razvajena gospodična, kakor piše pisec, naj raje ostane doma in ne študira za učitelja. Kajti za učitelja in učiteljico je potrebna resnost. Kakor mi je znano, enorazrednice ne dobivajo toliko aktov, da bi jih morale poneti reševati. Seveda, če je gospodična razvajena, potem že! Če pa rečica ne boči na nujni krompirji od pšenice, ni vredno, da je taka razvajena gospodična — učiteljica. Take mlade, sentimentalne deklice se naj raje izprehajajo po ljubljanski promeni, namesto da bi učile mladino krompir je pšenica in pšenica je krompir. Prosim, nič ugovora!

Če je razvajena dekle, jo lahko starši do smrti vzdržujejo, če ne dobi ženina, kajti razvajenost pride od denarja. Kakor se sliši, seveda v šoli, se bo predelalo v petih letih študija iste snovi kot sedaj v štirih letih, samo s to razliko, da ne bo popolne toliko šole in nekateri predmeti se bodo razširili. Sicer pa, če so dosedaj lahko učitelji izvajali s štirimi leti študija, zakaj ne bi še dalje?

Ali bo že prihodnje šolsko leto peti letnik, bi bili merodajni gospodje lahko že toliko prijazni, da bi pred štirimi leti povedali, da bodo dijaki, ki so sedaj v četrtem letniku, delali še peti letnik. Prepričan sem, da se ne bi toliko absolutovov nižjih srednjih in meščanskih šol »vinilo« na učiteljske. Potem se bi videlo, koliko in kateri se bodo vpisali. Kdo bo eno leto več študiral, ko pa ni potreba? Ostane raje na gimnaziji in ima v štirih letih maturo.

Merodajne oblasti bi tudi lahko uvideli, da so sli dijaki na učiteljske, da končajo študije v štirih letih. Ponavljam, da naj zakon stopi v veljavo šele za one dijake, ki se bodo jeseni vpisali. Ti pa, ki so že na učiteljskem, naj študirajo po starem zakonu.

—di.

Kaj je z maturo na učiteljskem. Še vedno ne vedo niti profesorji niti dijaki in njih starši, ki se vsak dan bolj vznemirjajo, čimboli se bliža konec šolskega leta in je odločitev že skrajno nujna. Čeprav smo objavili že dva članka, vendar še od nikoder ni pojasnila, zato pa zopet opozarjamo direktorje zavodov, ki so posredovalci med dijaštvom in prosvetno oblastjo, naj to pereče vprašanje pojasnijo, saj je vendar njihova zaprisežena službena dolžnost, da tolažijo tudi želje in potrebe dijaštva pri prosvetni oblasti. Vznemirjenje zavodom le škoduje in prosvetna oblast bo gotovo postopala naglo in energično, da se javnost pomiri in zadovolji. V imenu staršev torej prosimo, naj prosvetna oblast ukrene takoj, kar je v sedanjih prilikah najbolj pametno in koristno. Predvsem pa takoj objavi svoj odlok javnosti, da se ne bo razburjala brez potrebe.

bita z grdimi deskami. Uredite še tam obljubljeni lokal ali pa kar odbijte vrata, pa bo tudi dobro obiskan.

Ljubljana.

Beležnica

KOLENDAR.

Danee: Sreda, dne 14. maja 1930. Katoliki: Bonifacij. Pravoslavni: dne 1. maja: Jermija.

DANASNJE PRIREDITVE.

Drama: Pustolovec. B.

Opera: Zaprt.

Kino Matica: Dve src v 3/4 taktu.

Kino Ideal: Soyoka.

Kino Ljubljanski dvor: Kot zeta (Pat in Patachon).

Prihod slovanskih geografov in etnografov na kolodvoru ob 19.45.

Potik v kuhinjo s plinom v šentjakobski šoli ob 18. uri.

Predavanje o severni Škotski v sejni dvorani Ljubljanskega Sokola ob 20.

DEZURNE LEKARNE.

Danee: Sušnik, Marijin trg in Kuralt, Goposvetska cesta.

SOKOL

Tyrševa ideja v Slovenskih gorah

Novi Sokol se je razmahnil posebno lepo v naših Slovenskih Gorah in vedno se še ustanavljajo nove sokolske seleske čete. Središče tega gibanja je posebno agilno sokolsko društvo v St. Lenartu v Sl. G., ki je pod vodstvom neustrašenega borca br. dr. Goriška, žup. podstarosta v najkrajšem času ustanovilo par čet. Podpira ga poleg teh tudi mlajša okoliška društva. Z veseljem človek opazuje to novo zdravo gibanje in z njim prihaja v naše bele hrame zlatih Goric naš nepremagljivi Tyrš.

Topli, sončni maj je že privabil iz tešnih telovadnic članstvo z deca, da se na svežem zraku svobodneje razgiblje in natelovadi. Radi vesekoleškega zleta pa je treba letos hiteti z domačimi nastopi, posebno, da na njih pokažejo svojo pripravljenost za našo sokolsko olimpijado.

Tako je uvelj v zletno dobo Sokol pri Sv. Antonu v Sl. G. s svojim nastopom v nedeljo 4. t. m. Poleg domačinov, ki so pokazali vztrajnost in še posebej navdušenost za sok. idejo, so prišlo kila tudi okoliška društva — med njimi Maribor, Lenart in Jurij s svojimi točkami. Slavlja se je udeležilo tudi župno starešinstvo s žup. starostom br. dr. Maksom Kovačičem na čelu. Prireditelj je tudi gnotno lepo uspel.

Ze naslednjo nedeljo 11. t. m. je zadonela sokol. pesem v vzh. delu Slov. Goric pri Sv. Juriju ob Ščavnici. Mlado društvo, rojeno pred 2 letoma v najhujšem političnem boju, je danes lahko ponosno na svoje skromne a važne uspehe. Bila je samo akademija, ki pa se je razvila v pravo manifestacijo sokol. misli in dela. Mala posojil. dvorana je bila premajhna in posebno z zadovoljstvom je človek opazoval številno domače kmet. ljudstvo, ki je kljub protigiganti merodajnih cerkv. oblasti, prišlo gledat našega Sokola. Obisk kar najlepši in tudi toplota si videl številno sok. družino od Maribora do Beltine zbrano na tej važni vzh. točki Slov. Goric. Akademija je prav lepo uspešla in v veseljem samo čestitam vsem sodelujočim, posebno br. Belcu, s. Kurbusovi in br. Korošaku, kakor godbenikom, ki so skozi spremljali tel. program. Z lepimi besedami je pozdravil prireditelj tudi br. žup. podstarosta dr. Gorišek in govoril posebej o Sokolstvu na deželi. Po akademiji se je vršila veselica, ki je bila odprta s kraljevskim kolom. Poleg moralnega — tudi gnoten uspeh, želimo društvu še več takih uspehov in le pogumno naprej! Zdravo!

—ar.

Sokolska društva in poština. Na tozadevno prošnjo nekaterih sokolskih društev in žup je zaprosil savez SKJ ministrstvo za javna dela ki mu je podrejena tudi poština in brzojavna uprava, da bi se oprostilo sokolska društva od frankiranja poštnih pošiljatev. Ministrstvo je sedaj odgovorilo savezu, da se od plačevanja poštnih taks ne more osvoboditi sokolskih društev in drugih enot, ker ni za to zakonite osnove.

Ljubljanski Sokoli bodo na vsesokolskem zletu v Beogradu zastopani po deputaciji 35 oseb. Nastopili pa bodo z narodnimi pesmi, ki na bo izvajali 16 telovadcev in 4 telovadke.

Vesten sluga.

— Danes nikogar ne sprejemem, pravi ravnatelj novemu slugi. Če kdo pride in poreče, da mora z menoj govoriti, mu odgovorite, da pravijo tako vsi.

Pride dama in hoče govoriti z gospodom. Pravi, da je njegova žena in da mora govoriti z njim.

— Tako pravijo vse, — jo zavrne sluga.

Masiranje s Crème Simon je za obraz božanje. Ker ni ne suha ne mastna nego popolnoma voljna, naglo prodre v kožne znojnice.

CRÈME SIMON

oživlja vrhnji del kože, je napravi voljno in povzdigne naravni lesk vaše polti.

Način uporabe: Razgrnite jo po mokri koži potem, ko ste napravili toaleto. Masirajte nalahno, da prodre v znojnice, potem pa osušite z brizgo.

PUDER & MILO SIMON - PARIS

Iz gledališke pisarne

Jutri se bo pela Kogojeva opera »Črna maska« z g. Primožem v glavni partiji. Nastopijo: ga Thierry, ga Ribičeva, ga Poličeva, ga Kogej, ga Španova ter g. Betetto, Kovač, Grba, Mohorič, Povše, Drenovec, Peček, Perko, celokupni baletni zbor in drugi. Dirigent ravatelj Polič, režiser g. Krivecki. Predstava se vrši za abonma C.

V soboto se prvič ponovi Bravničarjeva opera »Pohujšanje v dolini šentflorjanski«. Delo je pri nedeljski premijeri imelo velik uspeh. Sodelujejo ga Staller-Stotter kot gost, ga Medvedova, ga Balatkova, ga Španova, ga Betetto, Janko, Kovač, Mohorič, Grba, Peček, Simonič, Perko, Povše in drugi. Dirigent g. Nešat, režiser g. Debevec. Predstava se vrši za abonma E.

V nedeljo zvečer bo premijera Leo Patkova opera »Dolarska princesa« z go. Poličeva, go Ribičeva, go Balatkova ter go. Oostičem, Drenovec, Povšem, Pečkom in Mohoričem v večjih partijah. Dirigira g. Svetel.

Begovičeva tragikomedija »Pustolovec pred vrati« v režiji prof. O. Šesta se vprizori v ljubljanski drami drevi v sredo, 14. t. m. ob 20. uri za red B.

Predstava vprizoričev Golarjeve narodne igre »Vdova Rožinka« v letošnji sezoni bo v petek 16. t. m. Predstava se vrši za abonma D.

ZVEČER za namakanje

Zjutraj za izkuhanje

Schichtovo TERPENTINOVNO MILO

pa je pranje gotovo!

Najlepši kriminalno-detektivski roman,

kar jih je v naši prevodni literaturi

začne izhajati v soboto 17. t. m.

v »Slovenskem Narodu«

Duhoviti pisatelj Augustus Muir popelje naše čitatelje v labirint zločinov in jim predstavi družbo premetenih zločincev, katerim celo svetovno znana londonska policija ne more do živoga.

Serijski naših romanov, za katere se zanima širok krog ljubiteljev zanimivega čtiva, se bo z novim romanom

„KROG ZLOČINOV“

uspešno nadaljevala.

Dnevne vesti

— Kralj pokrovitelj jubilejnega ljubljanskega velesejma. Nj. Vel. kralj Aleksander I. je blagovolil prevzeti pokroviteljstvo obeh letošnjih glavnih prireditev ljubljanskega velesejma: X. mednarodnega jubilejnega vzorčnega velesejma od 29. maja do 9. junija in vsedravnega šumarsko-lovske razstave, ki bo od 31. avgusta do 15. septembra.

— Tujski promet na naši rivjeri. Tujski promet na naši rivjeri je od dne do dne večji. Kakor druga leta, so tudi letos najbolj zastopani Nemci, ki prihajajo letos večinoma v skupinah. V soboto 10. t. m. je prispelo na Sušaku 55 Nemcev iz Berlina. To so večinoma berlinski profesorji s svojimi soprogami. S Sušaka so odpotovali v Dalmacijo. Danes so se mudili na Sušaku udeleženci kongresa slovenskih geografov. Za binkošti je napovedanih 50 madžarskih zdravnikov, ki posetijo Sušak, Crikvenico in Rab. Ekskurzijo organizira budimpeštansko zdravniško društvo.

— Razširjenje okrajne ceste. Okrajno cesto od Podreča do državne ceste pri Lobaroh so zaradi avtomobilnega prometa za 1 m razširili ter nasuli.

— Stari »kantonci« ob nekdanjih velikih državah in deželah cestah, so se s svojimi videzami kilomet. številkami že tu in tam umaknili.

— Slab material se uporablja po nekod za posipanje cest, ker se po prometnih cestah v nekaj dneh kar zmelje in tvori potene le blato. Svoji čas je imel pri nas največ veljavne savijske gramoz ali pa podpeški. Kvaliteta kamna je v raznih gramoznih jamah vedno različna.

— Higijenski zavod v Medvodah. Bivši »Sokolski dom« v Medvodah so adaptirali za higijenske svrhe in so tozadnja dela že končana.

— Razstava pohištva bo na željo občinstva zopet prirejena na ljubljanskem jubilejnem velesejmu. Mizarski mojstri bodo tudi tokrat kompaktno razstavili svoje izdelke. Izdelki naših mojstrov so priznani po svoji kakovosti ter po zmernih cenah. Razstavljene bodo kuhinje, spalne in jedilne opreme, nadalje pisarne in drugo od najpreprostejših do najfinišne izdelave. Za svoje izdelke vsak mojster v polnem obsegu jamči, tako za kakovost in prvotnost lesa, kakor tudi za kakovost izvršitve vsakega posameznega kosa. Vsak razstavljalec nudi vsakomur brez plačila proračun, brezplačne načrte in vsa tostvarna pojasnila. Take razstave so hvale vredne. Prepričali bodo javnost, zlasti tujce, da pri nas mizarski izdelki niti najmanj ne zaostajajo za onimi tujih tveč v kakovosti, cene naših izdelkov so pa v vsakem pogledu več kot konkurenčne.

— Industrijska proga jadranske železnice. Angleška finančna skupina, ki je prevzela pred leti od Rade Pašića v eksploatacijo znani rudnik svineca in cinka za 66 milijonov, je baše pripravljena zgraditi industrijsko progo jadranske železnice, ki bi vodila od Kosovega polja preko črnogorskih gozdov do Kotora. Angleški finančniki zahtevajo eksploatacijo proge za določeno število let. Omenjeni rudnik lahko daje spočetka 20 vagonov rde dnevnno, pozneje bi pa narasla kapaciteta do 200 vagonov. Vrednost rudnika se cenil že zdaj na 800 milijonov.

— Odvetniki v Beogradu. Beograjska odvetniška zbornica je izdala »Azbučni imenični« advokatski pripravnika, iz katerega je razvidno, da je v Beogradu 411 odvetnikov in 38 odvetniških koncipientov. V Beogradu odpade na vsakih 500 prebivalcev en odvetnik.

— Natečaj za generalni načrt Zagreba. Zagrebška občina namerava razpisati natečaj za regulacijski načrt mesta. Razpis natečaja bo definitivno redigirala mednarodna žirija, ki se sestane v ta namen v Zagrebu. Prva nagrada bo znašala okrog 500.000 Din. Natečaj bo trajal osem mesecev in se bo pričel najbrž s 1. junijem.

— Zobotehniško koncesijo za Ljubljano je podelila kr. banska uprava g. Josipu Kavčiču, zobotehniku v Ljubljani.

— Konkursi in predkonkursi. Društvo industrijev in veletrgovcev v Ljubljani objavlja za čas od 1. do 10. t. m. sledečo statistiko: Otvorjeni so bili konkursi: v Beogradu, Zemunu, Pančevu 4, v dravski banovini 4, v savski banovini 1, v drinski banovini 1, v dunavski banovini 9, v moravski banovini 5 in v vardarski banovini 1; otvorjeni so bili predkonkursi: v savski banovini 1; razglašene so bile prisilne poravnave izven konkursa: v savski banovini 1; odpravljeni so bili konkursi: v Beogradu, Zemunu, Pančevu 4, v drinski banovini 4, v dunavski banovini 1, v moravski banovini 3 in v vardarski banovini 1; odpravljeni so bili predkonkursi: v savski banovini 1.

— Pozor loveci! Ker so nastala različna mnenja, koliko je doplačati banovinske takse na lovske karte, ki so bile izdane pred 1. aprilom 1930, opozarjamo svoje člane, da je doplačati samo 75 Din. Kdor pa ni član našega društva mora doplačati 135 Din. Ako je kdo že kaj več plačal, je upravičen do povračila. Predsedstvo SLD.

— Državna šola za sestre - pomočnice v Zagrebu. Ravnateljstvo šole za sestre - pomočnice v Zagrebu je razpisalo natečaj za novo šolsko leto. Po odreditvi prosvetnega ministrstva daje diploma triletno šole kvalifikacijo za II. kategorijo državnih uradnikov. Natečaj za šolsko leto 1930/31 se nanaša na triletno šolo Šola vzgaja strokovno izobražene sestre za zdravstveno delo v zavodih in za zdravstveno vzgojno delo med ljudstvom. Strokovna naobrazba je teroretična in praktična. V poštev prihajajo samo dekleta, ki nudijo s svojim teoretičnim in praktičnim napredkom ter moralnimi kvalitetaami dovolj jamstva za dobre sestre. Natečaj traja do 30. junija.

— Glasbena matica v Ptuj. Ta teden se vršijo sklepne produkcije gojencev. Opozarjamo občinstvo posebno na glasben večer, katerega priredijo gojenci višje stopnje v petek, dne 16. t. m. ob 8. uri zvečer v dvorani Glasbene matice. Vstopnine ni, sprejemali pa se bodo hvaležno prostovoljni prispevki. — Ravnateljstvo.

— Majniški izlet na Turjak. Vsako leto hodi spomladati mnogo Ljubljancev na Turjak, da si ogledajo zgodovinski turjaški grad in lepo turjaško okolico. Izletniki se zanimajo tudi za staro, debelo lipo, pod katero so pred sto leti »birmovali« tlačane z nemškimi bičom. Stari ljudje pravijo, da v gradu straši. V starih časih so baie videli okrog polnoči staro zročico v podobi kače plaziti se po gradu. Grofica se je bila izpremenila v kačo za kazen, ker je pustila več jetnikov umreti od lakote. Sploh je na Turjaku toliko zanimivosti, da ni nikomur žal, če si izbere ta romantičen kraj na Doniškem za izlet. Najprimernejši čas je pač spomlad.

— Vreme. Vremenska napoved pravi, da bo nestanovitno vreme. Včeraj je bilo po vseh krajih naše države oblačno in večinoma tudi deževno. Najvišja temperatura je znašala v Ljubljani in Zagrebu 19, v Skoplju in Splitu 17, v Mrbitoru 16,6, v Sarajevu 16, v Beogradu 16 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 761 mm, temperatura je znašala 6,8.

— Samomor saradi žene. Iz Osijeka poročajo, da so našli mlekarijo, ki prihajajo zjutraj v mesto poleg železniške proge strašno razmearjeno možko truplo. Glava mu je bila odtrgana, kakor bi jo odsekal s sabljo. Mlekarijo so obvestili policijo, ki je poselala na lice mesta komisijo, ki je ugotovila, da gre za samomor. Poleg trupla so našli dokumente, da je samomorilec 35letni sodarski pomočnik Dragutin Svoboda. V denarnici je imel še nekaj denarja. Policija je uvedla preiskavo, ki je ugotovila, da je stanoval Svoboda v Osijeku v svoji hiši, kjer je stanovala tudi njegova mati in njegovi otroci. Njegova žena je pa odpotovala nedavno v Argentino. Svoboda je to tako užaloštilo, da je izvršil samomor s tem, da se je vrغل pod brzolav.

— Drzen rop na cesti. Iz Sombora poročajo o drznem ropu v sredi mesta. Somborski trgovec Šimon Reis je šel po polnoči na kolodvor, da bi se odpeljal v Novi Sad. V ulici Kralja Petra sta ga napadla dva neznanca, bolj oblačena možka, in sta mu odvzela ves denar, ki ga je imel pri sebi. Zagrožila sta mu s samokresom in ga gnala nazaj v mesto. Trgovec je naznanil drzen napad, policija ropanjev še ni izsledila.

— Trdovraten samomorilec. V neki ulici v Vrčju si je prerezal žile v samomorilnem namenu 57letni Nika Konstantinov. Nesrečnega so prepehali v bolnico. Vzrok samomora je njegova neozdravljiva bolezen. Konstantinov si je zdaj že tretjič skušal vzeti življenje, pa tudi to pot se mu je ponesrečilo. Prvič se je ustrelil v prsa, pa je ozdravel, drugič se je pa obesil, pa so ga tudi se pravočasno smeli z vrvi.

Za hotele

potrebno kuhinjsko posodo, razne stroje, pribor v veliki izbiri i. t. d. dobiš najceneje pri tvrdki z železnino

STANKO FLORJANČIČ

LJUBLJANA

SV. PETRA CESTA 38

— Smrt mrtolke v leči. Lani je vzbujala veliko pozornost razprava proti mrtolcem kmeta Mihle Szabo iz Starega Bečja. Umoril ga je na prigovor njegove matere njegov sin. Pri umoru mu je pomagal tudi zet. Mat je bila pred novosadskim sodiščem obsodena na 20 let ječe. Prepeljali so jo v kaznilnico v Lepoglavi, kjer je pa pred dnevi umrla.

— Oče 11 otrok. Pred dnevi smo poročali o srečnem očetu v Banatu, ki je dobil 12 otrok. Iz Krive Bare pri Vrčju pa poročajo, da se je tamošnjemu kolonistu Stevanu Čubrilo rodil 11 otrok, ki je obenem 11 deček. Srečni oče je prošil oblasti, naj posredujejo, da bo 11 otroku hoter kralj. Čubrilo je star 35 let, njegova žena pa 36 let.

— Obsojena čarovnica. Svoječasno smo poročali o razpravi pred okrožnim sodiščem v Sarajevu proti čarovnici iz Poče Andri Marič. Obtožena je bila, da je zdravila umobolnega 20letnega Marka Kuliča in povzročila njegovo smrt. Po obtožnici je baba Andia izganjala vraga iz umobolnega Kuliča na prav strašen način. V sobi, kjer je izvršila nenavadno operacijo, je zanelila ogenj. Nato je ukazala pomočnikom Lukji Pavloviču in Stjepanu Raševiću, naj primeta nesrečnega za roke in noge. Dvigala sta ga in ga držala napol golega nad ognjem. Plamen ga je obiel okoli trebuha in ga žgal, da je nesrečnik tulil in jekal. Med tem ga je čarovnica tepla s šibo po golih podplatih. Nato je Kuliča namazala po trebuhu z neko mastjo. Vse to ni pomagalo, nesrečni umobolni je naslednji dan umrl. Okrožno sodišče je čarovnico obsodilo na šest tednov strogega zapor, njena pomočnika pa vsakega na tri tedne zapor. Ker je čarovnica vložila priliz, je včeraj razpravljalo vrhovno sodišče o njeni za-

devi in potrdilo obsodbo okrožnega sodišča. Pred vrhovnim sodiščem je Andia zanimala, da bi pekla Kuliča na ognju, temveč ga je samo namazala s čudežno mastjo. Ko jo je sodnik vprašal, kdo ji je dovolil zdraviti ljudi, je odgovorila, da ji je dano od Boga in da je nekoč zagledala nadangela Mihajla, ki ji je rekel: Andia, tebe je nalivši določil, da pomagaš in zdraviš reveže. Od tega časa je čutila v sebi dolžnost, da zdravi bolnike.

— Fotoaparate kupite najbolje pri. Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9. 13T

Iz Ljubljane

— Izj Obsodba po tiskovnem zakonu. Danes dopoldne se je vršila pred sodnikom-poeidcem obravnava proti našemu uredniku Josipu Zupančiču po čl. 52. zakona o tisku. Lani v velikonočni številki »Slovenskega Naroda« je izšla teozofsko-filozofska meditacija pod naslovom »Grobarni vstajajo«, zaradi katere je dvignilo državno tožilstvo proti našemu uredniku Zupančiču tožbo. Zadeva se je vlekla nad leto dni in popovno je bil storjen poskus, da pride pred senat. Danes je bila končno likvidirana. Sodiš je sodnik-poeidnec g. dr. Stojkovič, obtožbenca je zagovarjal odvetnik Dr. Krivic, državno tožilstvo je zastopal g. dr. Fellacher. Sodišče se je prepračalo, da vsebuje inkriminirani članek omalovaževanje vere in je obsodilo obtožbenca na 300 Din globe, odnosno v primeru neiztrljivosti na 3 dni zapore. Obsojenec je kazen sprejel.

— Izj Sijajna opereta v zvočnem filmu. Takoj moramo omeniti, da ni naš namen delati gledališko konkurenco s tem, da opozorimo občinstvo na zvočni film »Dve srci v 3/4 taktu«, ki v polni meri zasluži splošno zanimanje. Smeh je dober za zdravje, a ob tem filmu se človek res od srca nasmeje. »Dve srci v 3/4 taktu« je izvrstna opereta v zvočnem filmu, o kateri lahko mirno rečemo, da ne bo nikomur žal, kdor jo pojde poslušati.

— Izj XI. interna vaja — produkcija gojencev drž. konservatorija bo v četrtek, dne 15. maja ob pol 6. v Filharmonični dvorani. Vstop prost. Vabljeni so stari gojencev in prijatelji konservatorija.

— Izj Pat in Patačon v »Ljudskem kinu«. Kino »Ljubljanski dvor« predvaja danes v razvedrilo svojim cenjenim gostom ob svojih najnižjih ljudskih cenah Din 2, 4, 6 in 8 najboljši film iz produkcije kraljev smeha »Pat in Patačon kot zeta«.

— Izjstna, velehumoristična veseloigra bo vsakomur, ki si želi dobre zabave in pri- srečnega smeha izredno ugajala. Nihče naj zato ne zamudi ugodne prilike ogledati si ta spored, ki se predvaja samo danes in jutri pri predstavah ob 4, pol 8 in 9. zvečer.

— Izj K skioptičnemu predavanju o severni Skoteki, ki se bo vršilo drevi ob 20. v sejni sobi Ljubljanskega Sokola v Narodnem domu, so vabljeni vsi člani in prijatelji Skale. Odbor.

— Izj »Ramper«. Najnovejši kulturni film Zveze kulturnih društev. V petek 16. t. m. predvaja ZKD v kinu »Dvora« premijero filma »Ramper«. Ramper je bil navdušen letalec in raziskovalec še nepozanih krajev. Nekoč je s svojim prijateljem podvel zelo tvegan polet na Severni tečaj. V snežnem viharju jima je nenadoma odpovedal motor in bila sta prisiljena spustiti se na tla v ogromni ledeni puščavi brez dovoljene hrane in opreme za preživljanje. Prijatelj se je kmalu nato pri iskanju hrane ponesrečil, Ramper sam pa je našel zalogo neke prejšnje ekspedicije; to mu je rešilo življenje. Ali divja narava, ledena pustinja je na njega tako vplivala, da so mu polagoma zamrla vsa človeška čustva in da je živel odtodaj bolj življenje podobno živalskemu kot pa človeškemu. Po dolgi letih ga je končno našla skupina kitolovcev in ti so ga vzeli s seboj; kazali so ga človeka čudaka, dokler mu neki zdravnik ni znova zbudil spečih čustev. — V tem veleznimivem filmskem delu igra glavno vlogo Ramperja Paul Wegener, umetnik, katerega pozna naša publika osebno od njegovega gostovanja na ljubljanskem odru in iz neseštih izvrstnih filmov kot »Alrauna«, »Dagfin« itd. Ogled filma je najtoleje priporočati.

— Izj Slovenske Matice ponovno naproša ljubljanske člane, da vzamejo osebno letošnje knjige v Matični pisarni na Kongresnem trgu št. 7 v delavnih urah od 9—12 ure dop. in od 3—7 ure pop. in sicer — podaljšan — včeraj do torka 20. t. m. Od 21. t. m. naprej se bodo knjige dostavljale članom na dom proti plačilu donosnine 2 Din. Člani, ki žele imeti vezane knjige, se opomirajo, da je barva vezave različna, če hočejo torej dobiti

II. in III. del romana »Kmetjec v isti barvi kakor je vezan lanski I. del, je neobhodno potrebno, da pridejo sami po knjige. V zalogi so tudi zemljevidi in avtokarte slovenskega ozemlja, oboje žepni format in izklesani. Prešernove pesnijo po pesnikovem rokopisu iz l. 1846. Za člane znižane cene.

— Izj J. A. D. »Triglavec«. V četrtek, 15. t. m. ob 20. se bo vršil v društveni sobi članski sestanek s poučnim predavanjem primarija g. dr. Demšarja. Odbor poziva člane, da se polnočevilno udeležijo tega sestanka, k predavanju pa vabi tudi nečlane.

— Izj Društvo »Tresnost« v Ljubljani vabi vse svoje člane in prijatelje na članski sestanek, ki se vrši v sredo, 14. t. m. ob 8. uri zvečer v Glasbeni dvorani možkega teleteljaša v Ljubljani. Dnevni rad običajen. Udeležba dolžnost. — Odbor.

— Izj V mestni klavirni, na prosti stojnici se bo jutri ob 15. uri prodajalo pražičje meso.

Iz Celja

— c Dežurno lekarniško službo v Celju vrši tekoči teden od vključno petka 16. t. m. lekarna »Pri orlu« na Glavnem trgu.

— c Himen. Preteklo nedeljo sta se poročila v Petrovčah pri Celju g. Avgust Gradišar in gđ. Mira Diehlava, hčerka znanega celjskega industrijalca g. Roberta Diehla. Čestitamo!

— c Podporno društvo za revne otroke v Gaberju sporoča, da se tombola v korist revne dece ne more vršiti, ker so nastopile nepredvidene zapreke. Novi datum tombole bo objavljen pravočasno.

— c Drž. krajevna zaščita dece in mladine v Celju priredi v soboto 7. junija cvetlični dan, ker nujno potrebuje sredstva za pomoč ubogi mladini. Naj se ostala celjska društva blagovolijo oskrati na ta datum in naj nikar ne prireajo event. svojih prireditev.

— c Občni zbor Ribarskega društva v Celju. V sredo 21. t. m. ob 19.30 se bo vršil v gostilniških prostorih hotela »Balkana« v Gosposki ulici letošnji redni občni zbor Ribarskega društva v Celju z dnevnim redom, določenim v točki 8. društvenih pravil.

— c Župni zlet Celjske sokolske župe. V nedeljo 15. junija se bo vršil v Celju celodnevni 14. župni zlet Celjske sokolske župe. Doslej je prešla župa sledeče prijave: Za proste vaje 226 članov, 108 članic, 196 možkih naraščajnikov, 142 naraščajnic, 244 moške in 210 ženske dece, skupno torej 1126 telovadcev in telovadkinj. Pri popoldanskem javnem nastopu bo nastopilo s prostimi vajami tudi vojaštvo tukajšnje garnizije.

— c Iz CPD. Skupne vaje mešanega zbora se vrše tekoči teden dvakrat in sicer drevi ter v petek zvečer. Prihajajte točno in polnočevilno, ker se bo veliki koncert vršil nepreklicno 31. maja.

— c Redna seja celjskega občinskega sveta se bo vršila z običajnim dnevnim redom pod predsedstvom župana dr. Gorčičana v petek 16. t. m. ob 18. v sejni dvorani mestnega magistrata.

— c Obrtni vesti. Posestnik in gostilničar Franc Berger iz Celja je kupil v Kapucinski ulici hišo št. 1, ki ima krajevno pravico za točenje alkoholnih pijač. Komisijonelni ogled obratnih prostorov, za katerega je zaprosil pri celjskem sreškem načelstvu, se je vršil včeraj popoldne. — Lastnica graščine Lokovina, obd. Dobrna pri Celju, Irma Komposcheva je zaprosila za dovoljenje obratovanja s sezizsko brezalkoholno gostilno in kuhinjo.

Gospodinje in zločinci

Newyorške gospodinje so naznanile, da bodo same započele borbo proti početju zločincev, ki jim policija, kakor znano, ne more do živoga. Ta svoj sklep utemeljujejo s tem, da so jim stroški za — pranje perila previsoki. Newyorške pralnice zahtevajo namreč za svoje delo res visoka plačila, a ne morejo drugače, ker so dolžne dajati zločinskim organizacijam ogromne, redne odkupnine. Če bi jih ne plačale, ali če bi zaostale s kakšnim obromom, se lahko pripravilo na to, da jim bodo neznanici ob belem dnevu prevračali vozove s perikom, napadali voznike in uničevali perilo. Na kakšen način se bodo gospodinje postavile proti izsiljevalcem, še ni znano. Ker jih pa vodi znana energična prvoboriteljica za ženske pravice, odvetnica Rozalija Whitneyeva, je pričakovati zelo zanimivih in brzokone tudi uspešnih akcij.

Pristopajte k »Vodnikovim družbi«

NOGAVICE ŽIGOM

Ključ

Najbolje, najtrajneje, zato najceneje!

Mihail Zoščenko:

Pisatelj-prisklednik

I. Na tem božjem svetu tlači travo neki Vasia Kučkin. Pisatelj. Bog nas varuj... V splošno dobrih človek. Talent kar pusti iz njega. In ne samo to, še romane zna sestavljati.

II. In nekoč se je pripetilo, da je napisal ta nadarjeni Vasia Kučkin — po neumnosti — roman. Seveda je dobil zanj primeren honorar. In tako se je malo oblekel, nakupil je raznih ropotij. Odejo obrobilo s krznom in posteljo. Od zadovoljnosti se valja po postelji, s toplo odejo se odeva.

Živi kakor pravi bogataš.

III. — Ta naš Kučkin — godrnja upravitelj hiše. v kateri Vasia stanuje. — je menda našel neke zaklad. Glej ga, glej cigana. In pravijo, da je začel celo romane pisati. In odejo si je kupil, pa še celo s krznom obrobilo. Temu priskledniku moramo malo povišati najemnino.

In povišal mu jo je.

IV. — To je grozno. — se je jezil Vasia Kučkin. — najemnino so mi povišali. Treba bo več delati, sicer mi bo predla trda.

V. In tako je začel Vasia več delati. Napisal je vse sile in naenkrat si je izmislil dva romana. In oba je prodal. In zopet je nakupil nekaj robe in živel zadovoljno. Od dobrote se je valjal po postelji in se pokrival z odejo.

VI.

— Aha. — je pomislil upravitelj davčnega okraja v katerem je Vasia prebival. — Kučkin je prisklednik. Dva romana izdati naenkrat! Moramo mu zvišati davke.

In zvišal mu jih je.

— Poslal mu je celo plačilni nalog: Dragi, plačati morate v treh dneh...

VII.

— Malo neprijetno je to. — je pomislil Vasia, ko je dobil plačilni nalog. — Kje pa naj vzamem denar za davke? Mar naj se lotim intenzivnejšega dela? Menda premalo delam, da nimam dovolj denarja. Ne zadostuje mi to, kar zaslužim. Treba bo malo manj spati.

— In Vasia je delal po cele noči. Izmisli si je tri romane hkrati, za nameček pa še filmski libreto.

In vse je dobro prodal.

VIII.

— Hm, ti pisani imajo pa res srečo. — je grizlo upravitelja hiše. — Tri romane naenkrat! Toda če je treba v kaj popraviti, bi hoteli vse prevalliti na državo. Ta preklicani Kučkin bo pa mo-

ral odslej popravljati vse na svoj račun. Dovolj smo že plačevali zanj.

VII.

— Bogme, bogato žive zdaj ti ljudje. — je mrmral davčni upravitelj pri pregledovanju Vasije davčne napovedi. — Preveč se rede. Treba jim bo puščati malo krvi.

— In puščal mu jo je.

VIII.

— Bože moj! — je ternal Vasia Kučkin in se držal za glavo. — Kaj početi? No, vse kaže, da bo treba še več delati. In delal je.

Izmislil si je in napisal štiri romane in eno tragedijo.

In vse je dobro vnovčil.

IX.

— Oglejmo si tega Kučkina. — so dejali njegovi sorodniki. — Kdo bi si bil mislil kaj takega o njem? Tak neznamen človeček, pa vam zleze tako visoko. Tragedije piše in tisočaki mu kar sam leti v žep. Moramo se oglašiti pri njem, saj je naš sorodnik.

— Ah! — je ternal Vasia Kučkin. — denarja mi vedno bolj primanjkuje. Treba bo še več delati. Škoda samo, da mi je začela glava odpovedovati službo.

Navzlic temu je pa delal noč in dan.

XI.

— Oho! — je pomislil davčni upravitelj, ko je pregledoval Kučkinovo prijavnico. — Ta pa kar z lopato grabi denar. Moramo mu...

XII.

Dragi prijatelji! Bratje v Kristu! Priznam, Kučkina sploh ni na svetu. Napisal sem to o sebi. To je nekakšna avtorieva izpoved.

Res ne najdete v tej izpovedi niti velike ideje, niti sijajnih revolucionarnih domislekov, kakor pri drugih pisateljih. V njej je le odvrtna trgovska preračunljivost.

Toda kaj hočemo? Človek vendar ne more priti s svojim odvrtnim značajem iz proze tega življenja.

Pri boleznih ledvic, seči, mehurja in danke omili naravna »Franz Jožefova« grenčica tudi silne težkoče pri potrebi v zelo kratkem času. Spričevala iz bolnišnične potrditve, da je »Franz Jožefova« voda, ker olajša potrebo brez bolečin, zelo priporočljiva za redno uporabo za staro in mlado. »Franz Jožefova« grenčica se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Naročajte

»Našo dobo«

Poeta laureatus v Angliji

Iz zgodovine častnega naslova, ki ga dobivajo slavni angleški pesniki

V soboto je podelil angleški kralj znamenitu pisatelju Johnu Masefieldu po umrlem R. Bridgesu naslov poeta laureatus. To imenovanje je bilo sprejeto v svetovnem tisku s splošnim odobravanjem in je vzbudilo zanimanje za to visoko čast, ki se je ohranila v konzervativni Angliji od renesančne dobe. Ze srednjeveška poročila omenjajo na angleškem dvoru temu odlikovanju podobno ustanovo. Slavni angleški pravni spomenik 11. stoletja »Domesday Book« omenja nekega Berdica kot jocularia regis in Roger ali Raheus, ustanovitelj smithfieldskega samostana, se omenja nekaj let pozneje kot kraljevski ministar. Kralj Rihard je vzel v Palestino tuja Williama, da bi opeval njegove junaške čine, karmelitski menih Boston je sledil sličnim namenom Edvarda II. in neki John Kaye se omenja koncem 15. stoletja za časa Edvarda IV. kot kraljevski stihotvorec in velja za prvega poeta laureata v našem pomenu besede.

Izraz poeta laureatus, ki se pojavlja prvič v 14. stoletju, je v zvezi s humanizmom in zgodnjim renesanso, ima pa različni pomen. Enkrat je mišljen s tem splošni pesnik, ki je dosegel to ali ono akademsko stopnjo, drugič pravijo tako stihotvorcem, ki so znali spretno pesniti po latinsko. Včasih je podelil angleški kralj to dostojanstvo po italijanskem načinu na oxfordski univerzi pesnikom, ki so se odlikovali v retoriki in elokvenci. Vse to pa ni identično z ustanovo poeta laureatus na angleškem dvoru, kakor se je razvila od konca 15. stoletja v renesančni Angliji. Proti fiksnim letni plači je moral pesnik opetati važne javne dogodke, pa tudi zlagati priložnostne pesmi za rodbinske in dvorne svečanosti. Tako je kraljica Elizabeta I. 1591 podelila slavnemu renesančnemu pesniku Edmundu Spenseru naslov poeta laureatus in od njega se nadaljuje vrsta do današnjih dni s kratkim presledkom v letih 1637 do 1660. Med njimi so bili odlični predstavniki angleškega Parnasa, v 17. stoletju Ben Johnson in John Dryden, v 19. stoletju slavni možje, kakor Southey, Wordsworth in Tennyson. Nasprotno pa ni manjkalo med odlikovanimi pesniki zlasti v 18. stoletju takih, katerih so se resni pisatelji samo posmehovali, kakor James Pye, tarča ostre Byronove satire.

Slavni pesnik dobe kraljice Viktorije

je Alfred Tennyson je bil poeta laureatus celih 42 let in je znova povzdignil to dostojanstvo. Njegov naslednik Alfred Austin je bil pa samo priložnostni liriki, kar velja tudi za Roberta Bridgesa, ki je postal poeta laureatus 1. 1913, ko je bil star že nad 70 let. Z Johnom Masefieldom je postal poeta laureatus literat svetovnega imena, original, kakršnih je malo.

Zagoneten samomor zaljubljenec

V soboto je našel neki turist na gori Rax v Avstriji pod 40 m visoko skalo truplo mlade žene. Na skali je bila moška in ženska obleka in pismo, iz katerega je razvidno, da gre za samomor dveh zaljubljenec. Skočila sta že 4. t. m. iz skale in se ubila.

Samomorilka je 17 letna privatna uradnica z Dunaja Elizabeta Vymazalova, hčerka uradnika Straussovega gledališča. Njen ljubček je 21 letni tapetnik Leopold Dobrovolsky, tudi z Dunaja. Njega so našli šele v ponedeljek dopoldne. Nesrečni mladenič je kazal znake življenja še med prenosom v bližnjo planinsko kočjo. Ležal je celih osem dni težko ranjen pod milim nebom brez jedi in pijače. Oba samomorilca sta živela v dobrih zmotnih razmerah in starši niso imeli nič proti, da bi se vzela. Zato je vzrok samomora tem zagonetnejši.

Nov škandal v Parizu

Po nedavnem škandalu s ponarejenimi slikami modernih francoskih slikarjev je prišla v Parizu na dan nova afera. Gre za sleparije v dragocenimi umetninami. Zrtev sleparjev je postal španski slikar Picasso, ki biva že več let v Parizu.

Picassova mati v Barceloni je imela shranjena sinova dela iz mladih let, risbe, skice itd. Nedavno jo je pa posetil dozdnevni španski slikar z ameriškim ljubiteljem slik in položil kavčijo v znesku 1500 pezeta, da bi mu posodila sinova dela v študijske svrhe. Stara dama se je dala oslepariti in je sleparija izročila sinova dela. Sleparja sta jih prodala v Parizu v Jacquesovo

galerijo za 200.000 frankov. Galerija je seveda verjela dvema slikarjema, posebno še, ker ji je prigovarjal tudi nemški slikar Dietz-Etzard, naj Picassova dela kupi. Picasso je pa slučajno med izprehodom opazil, da neso njegove slike. Tako je prišla sleparija na dan. Sodnim potom je bilo v galeriji zaplenjenih 300 Picassovih del. Premetena sleparija išče zdaj pariški policija.

Düsseldorfski morilec zopet piše?

Uredništvo lista »Die Welt am Abend« je prejelo v ponedeljek zvečer pismo, na katerem je bil označen kot pošiljatelj düsseldorfski morilec. Pismo je imelo pečat berlinske pošte, ki ga je prejela v nedeljo med 10. in 11. uro. Glasi se: »Rad bi vam sporočil, da sem prenesel svoje delovanje iz Düsseldorfa v Berlin. Moja prva žrtev bo berlinski policijski ravnatelj. Nedavno sem poslal pismo nekemu drugemu uredništvu, toda dotični list ga ni omenil. Nerač bi veljal za policijskega konfidenta in zato mora biti moja prva žrtev baš policijski ravnatelj. Koga umorim poleg policijskega ravnatelja, vam sporočim pozneje. V posebnem pismu vam sporočim, kako sem živel zadnje čase.

»Die Welt am Abend« pripominja, da je pismo datirano 9. maja in da v njem kar mrgoli pravopisnih napak. Sele policija bo ugotovila, če ga je pisal res düsseldorfski morilec.

Toaletne mizice starih Egipčank

Vsaka odlična Egipčanka je imela že v času pred Kristusom krasno toaletno mizico iz slonove kosti, bogato obloženo z vsemi mogočimi kozmetičnimi sredstvi takratne dobe in toaletnimi predmeti. Ze kraljica Nophretote je imela krasno zrcalo iz politiranega bron in umetniško izdelane posodice za razne kozmetične pripomočke, s katerimi si je mazala ustnice, lica in obrvi. Modna dama starega Egipta je rabila najmanj 18 vrst različnih parfumov in večina so bili najfiniješ kakovosti. V prastarih egipčanskih grobnicah so našli stekleničice, ki so skozi dolga stoletja ohranile vonj parfuma.

Darujte za slepce!

Potnika

išče velika domača tovarna čokolade in bonbonov za Slovenijo, Prekmurje in Medjimurje.

V poštah pridejo samo sposobni prvovrstni potniki, ki so pri odjemalcih teh krajev dobro uvedeni, so v posesti Ia. referenc, z znanjem slovenskega, nemškega in po možnosti hrvatskega jezika. Prednost imajo gospodje te stroke.

Obširne ponudbe s fotografijo na upravo »Slov. Naroda« pod »Dobra bodočnost«/1588.

Preselitev!**Tovarka KASTELIC in DRUG**

trgovina s papirjem na debelo v LJUBLJANI

si usoja naznaniti, da je svoje uradne prostore premestila z Miklošičeve ceste št. 6 (hiša Ljudske posojilnice) na

Aleksandrovo cesto 9

v pritličje, levo

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakah. Za odgovor znakol — Na vprašanja brez znamke ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Dina 5.—

Sealyham Terriers

2 meseca stari, vpisani, iz angleških importov, se oddajo. Godna uprava Thurn-Valsassina, grad Ravne — pošta Gnuštanj. 1585

Večja restavracija

prvorazredna, najpomembnejša točka večjega mesta Slovenije, se vsled boleznih odda. Ponudbe upravi pod »Staroznana«. 1567

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnje uporabo, za stavbe ima stalno v zalozhi Mirja, dr. z o. z. Ljubljana — Dumaška c. 46, telefon šte. 2820. 477

Razstavljalci jubilejnega vekešaja!

Prevzamem vsa aranžerska dela. Cenjene ponudbe na upravo pod »Dobro aranžir« — 1474. 1474

Klaviirje

pianine in harmonije prodaja, izposoja, popravlja in čisto uglašuje najceneje tudi na obroke — tovarna klaviirjev WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva ul. 5, Rimska cesta 2. 1566

Uradnik

odvetniški sollicitator, knjigovodja, slov., srbo-hrv. in nemški korespondent, stenograf in strojeopisec, išče mesta v odvetniški pisarni ali večjem trg. podjetju. Ponudbe pod »Večletna praksa«/1579. 1579

L. Mikuš

LJUBLJANA Mesin. no 15

priporoča svojo zalogo dežnikov in solčnikov ter sprehajalnih palic Popravila se izvršujejo — točno in solidno —

Makulturni papir

kaj à Din 4.—

prodaja uprava »Slovenskega Naroda«

Gostilno in lokal

za trgovino na živahnem mestu Zagreba, z vrtno za 300 gostov, z inventarjem, zalogo in pravica: mi za Din 20.000 takol proca Brezar, Zagreb, Petrova ulica 101. 1584

Hišni posestniki!

Kateri hišni gospodar odda stanovanje 1 ali 2 sob in kuhinje mirni družini pet oseb za mesec avgust ali prej, v mestu ali periferiji. Plačam mesečno najemnino 3—400 Din. Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Snažnost«-1589. 1589

Likanje moške ali damske obleke 18 Din

Moško, damsko garderobo najhitreje zlikaj, kemično čisti, temeljito pošije, na željo napravi novo podlogo, tudi obrne WALLET EXPRESS, LJUBLJANA Stari trg 19. Po obleko se pošlje na dom. Posebna čakalnica 1586

Vsa pleskarska in ličarska dela

izvršuje točno, solidno in po konkurenčnih cenah pod garancijo J. HLEBŠ

pleskarstvo in ličarstvo Ljubljana, Sv. Petra cesta 33. 1588

Lokal

z izloženim oknom v centru mesta iščem za takoj ali pozneje. — Ponudbe na upravo lista pod šifro »Modes«/1429.

Krušno moko

in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri

A. & M. ZORMAN

Stari trg 32, Ljubljana.

1589

J. MAČEK

Ljubljana, Aleksandrova cesta št. 12
v oblekah in površnikih najcenejši!

Vezenje nevestinih oprem, zaves, pregrinjaj

najcenejše in najfiniješe

MATEK & MIKEŠ, Ljubljana

(poleg hotela štrukelj)

Entljanje, ašuriranje, predtikanje takoj!

Opeko in strešnike

vseh vrst za zidavo hiš, iz znanih Karlovskih opekarn »ILOVAC«, dobavlja franco vsaka postaja po konkurenčnih cenah, samo

»EKONOM«, generalno zastopstvo za Dravsko banovino, Ljubljana, Kolodvorska ulica št. 7.

Šivalne stroje dobite najceneje, ako jih kupite direktno iz glavnega skladišča v veliki izbiri. — Ceniki franco. — Prodaja na obroke.

F. Batjel, Ljubljana,
Karlovska cesta 4

Najboljši češki blagovi

Zajamčeno čistovolneno

moške in damske blagove

zadnjih novosti za

pomladno in letno sezijo

razpošilja starorenomirana ZALOGA TVORNICE SUKNA

Siegel - Imhof — Brno

Palackého tř. 12, Češkoslovaška.

Največja izbira. — Najnižje tovrniške cene. — Najsolidnejša izvršitev vseh naročil. — Na zahtevo vzorci zastoni in poštne prosto.